

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και οι Άμεσες Επιπτώσεις του

1. Οι ανταγωνισμοί των Μεγάλων Δυνάμεων 1870 - 1914

σσ. 75 -77

Στην Ευρώπη εκείνη την εποχή είχαν δημιουργηθεί δύο μεγάλα
αντίπαλα στρατόπεδα / συνασπισμοί

Τριπλή Συμμαχία

Γερμανία
Αυστρία
Ιταλία

Τριπλή Συνεννόηση

Βρετανία
Γαλλία
Ρωσία

Οι προσδοκίες των ευρωπαϊκών κρατών από τον πόλεμο

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΒΡΕΤΑΝΙΑ
	
Ευκαιρία να απαλλαγούν από τον εφιάλτη της περικύκλωσης από τη Γαλλία και τη Ρωσία.	Υπολόγιζε να θέσει τέρμα στις προσπάθειες των Γερμανών να αποκτήσουν αξιόλογο ναυτικό.
ΓΑΛΛΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ
	
Επιθυμούσε να πάρει εκδίκηση για την ταπείνωση της Γαλλίας από τη Γερμανία το 1870, όταν η Γαλλία απώλεσε δύο ανατολικές επαρχίες της, την Αλσατία και τη Λορραίνη.	Επιδίωκε να δώσει στη Σερβία ένα μάθημα και να λύσει το πρόβλημα των εθνотήτων της Αψβουργικής Αυτοκρατορίας. *

* Το ίδιο πρόβλημα ήθελαν να λύσουν οι λαοί που ήταν υποτελείς στους Αυστριακούς: οι Τσέχοι, οι Πολωνοί, οι Σλοβάκοι και οι Νοτιοσλάβοι.

Αφού μελετήσετε την § Συγκρουόμενα συμφέροντα στη σελ. 76 να αναφέρετε τους παράγοντες εκείνους που ευνοούσαν την έκρηξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου

- **Αδυναμία της ευρωπαϊκής κοινωνίας της εποχής στην οργάνωση των διακρατικών σχέσεων.**
- Ο **παγκόσμιος χαρακτήρας των συμφερόντων** των μεγάλων δυνάμεων της Ευρώπης, σε συνδυασμό με τον συνασπισμό των δυνάμεων αυτών σε δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα, την **Τριπλή Συμμαχία** (Γερμανία, Αυστρία, Ιταλία) και την **Τριπλή Συνεννόηση** (Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία), σήμαινε **γενίκευση κάθε τοπικής κρίσης, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.**
- Στην **Άπω Ανατολή** το 1895-1900 και το 1904-1905, στο **Μαρόκο** το 1905 και πάλι το 1911, στη **Νοτιοανατολική Ευρώπη** το 1908 και το 1912- 1913 οι ευρωπαϊκές δυνάμεις είχαν οδηγηθεί στα πρόθυρα του πολέμου.
- Η **ραγδαία εκβιομηχάνιση και οικονομική ανάπτυξη** γενικά και η **ταχεία απορρόφηση μεγάλων ανθρώπινων μαζών στις πόλεις** διατάραξαν την παραδοσιακή οργάνωση των κοινωνικών σχέσεων και **αποδέσμευσαν πολλά άτομα από τους παραδοσιακούς περιορισμούς** και από **αναστολές**, με συνέπεια να αναπτυχθούν στο απρόσωπο πλαίσιο της πόλης **διάφοροι αποσταθεροποιητικοί παράγοντες, όπως μια γενική ανησυχία, ανατρεπτικές οργανώσεις και κινήματα και σποραδικές εκδηλώσεις βίας.**

Αφού μελετήσετε την § Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις και η πολεμική δυναμική τους στη σελ. 77, να αναφέρετε τους λόγους που οδήγησαν τελικά την κάθε ευρωπαϊκή δύναμη στην έκρηξη του Μεγάλου Πολέμου.

ΑΥΣΤΡΙΑ	ΡΩΣΙΑ
	
προκειμένου να περιφρουρήσει την ενότητα και το γόητρο της, έπρεπε να επιβάλει τη θέληση της στη Σερβία, που απειλούσε την ίδια την ύπαρξη της πολυεθνικής αυτοκρατορίας.	αδυνατούσε, για λόγους τόσο εξωτερικούς όσο και εσωτερικούς, να εγκαταλείψει τη Σερβία στην τύχη της.
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΒΡΕΤΑΝΙΑ
	
ήταν υποχρεωμένη να βοηθήσει στρατιωτικά την Αυστρία, όπως υποχρεωμένη να βοηθήσει στρατιωτικά τη Ρωσία ήταν και η Γαλλία.	ήταν αναγκασμένη να επέμβει τόσο υπέρ της Γαλλίας και της Ρωσίας όσο και υπέρ του Βελγίου, το οποίο αποτελούσε την πύλη προς τη Γαλλία και το επίκεντρο της βρετανικής πολιτικής, που απέβλεπε στην ισορροπία των ηπειρωτικών ευρωπαϊκών δυνάμεων.

Ποια ήταν η αρχική διάθεση με την οποία αντιμετώπισαν οι Μεγάλες Δυνάμεις την πιθανή έκρηξη ενός πολέμου;

Καμία μεγάλη δύναμη δεν επιθυμούσε γενικό πόλεμο για τους λόγους για τους οποίους προκλήθηκε. Καμία μεγάλη δύναμη άλλωστε **δεν ανέμενε πόλεμο μεγάλης κλίμακας** και διάρκειας, ούτε ήταν διατεθειμένη να φανεί διαλλακτική πριν από την αντίπαλη δύναμη, μη τυχόν και ερμηνευτεί η διαλλακτική στάση της ως αδυναμία. Η κινητοποίηση των πολεμικών μηχανισμών άρχισε παντού με την ίδια ταχύτητα και ήταν δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ανασταλεί, επειδή **καμία κυβέρνηση δεν μπορούσε να πάρει την ευθύνη να αναβάλει την κινητοποίηση ή να διατάξει τον τερματισμό της**, διακινδυνεύοντας σύγχυση στο εσωτερικό της και υπεροχή του αντιπάλου, καθώς και διαπραγμάτευση από μειονεκτική θέση.

Με ποια σειρά κινητοποιήθηκαν οι χώρες; Ποια πολιτική ακολούθησε η Ιταλία;

Πρώτη κινητοποίησε τις δυνάμεις της η **Ρωσία**, για τον λόγο κυρίως ότι η στρατιωτική ηγεσία της χρειαζόταν περισσότερο χρόνο για να συγκεντρώσει τις δυνάμεις της χώρας στα δυτικά σύνορα. Ακολούθησαν η **Γερμανία**, η **Αυστρία** και -σε απάντηση στη γερμανική κινητοποίηση- η **Γαλλία**, και τελευταία η **Βρετανία**.

Η **Ιταλία** παρέμεινε ουδέτερη και προτίμησε τις διαπραγματεύσεις και με τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα, προκειμένου να εξασφαλίσει τα καλύτερα κατά το δυνατόν ανταλλάγματα για την έξοδό της στον πόλεμο.

